

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nespravljlivi.

Človek se spravi s človekom, družina z družino, narod z narodom, ako sta si bila prej tudi smrtna sovražnika, kadar pridejo okolnosti, katere silijo sovražne duhove k združenju za kulturne namene ali za boj proti skupnemu vragu. Se ve, da je sprava le tedaj mogoča, ako si stojita sovražnika nasproti, ki sta drug od drugega neodvisna; v nasprotnem slučaju gospodovalec zatiranega primora, da proti svoji volji vojuje zanj.

Naša ustava izreka, da so vsi avstrijski narodi enakopravni, v narodnostnem oziru tedaj drug od drugega neodvisni. Vriva se tedaj misel, da bi bila sprava mej temi narodi prav lahko mogoča, če je te sprave potreba, da se zadostuje zahtevam pravičnosti, ter premagati skuša skupni sovražnik: gospodarstvena propast ljudstva. A to nij tako. Nemški državni poslanci o spravi nebečejo ničesa vedeti. Proti spravljlivim načrtom odgovora na prestolni govor, katere je avtonomistična stranka za podlago posvetovanj v državnem zboru sprejela, vložili so kakor znano v obeh zbornicah protinačrte. Duh, ki veje iz teh protinačrtov pak je tak, da zavrača vsako spravo s slovanskimi narodi, zatrja joč, da s pripoznanjem ravnopravnosti vseh avstrijskih narodov po ustavi je dovršen državnopravni razvitek avstrijske države, ter da nobene dopolnitve ustavnih zakonov treba nij, ker so itak že vsi stopili v življenje, da bi pa preuredba teh zakonov državo škodovala.

S tem so Nemci izrekoma in slovesno izjavili svoje mnenje, da slučaj za spravo nij danega, ker imajo že vsi narodi jednake pravice. Vsak pa dobro vé — Nemec tako

dobro kakor trpeči Slovan, — da poslednje nij res, da so ravno Nemci gospodarji, ki so imeli v zadnji perijodi izpeljavo zakonov izključljivo v svoji roci, navlašč zabranili dejansko izpeljavo te ravnopravnosti. Da tedaj ti Nemci zoper svoje boljše vedenje to v adresah trdijo, iz tega sledi dvojje: Prvo, da se stavijo na stališče gospodujočega naroda, ki s podvrženimi ne pozna sprave, ampak samo pokorščino, in drugo, da svetlemu vladarju, do katerega se adrese obračajo, dati hočejo vedoma na neresnico oprte slabe svete.

S tacimi nasprotniki je boj sila težaven, tem težavnejši, ker so ti nasprotniki močni in mogočni in predrzni dovelj, da izključevaje vse druge narode, sami sebe imenujejo jedin steber državne moči. Posebno ta poslednja trditev je dokazilna dovelj, da hočejo biti brezobzirni tudi v prihodnje, kakor so bili v preteklosti. Mroljubivo pogajanje z njimi bode tedaj brez vsega dvoma brezuspešno. Ko pa se do tega prepričanja pride, treba tudi pripoznati, da je brezobzirnosti treba z jednako brezobzirnostjo nasproti stopiti, ter dejansko ravnopravnost vseh narodov proti volji teh nespravljlivih gospodarjev izpeljati.

Težko dovedeni ugodni moment treba je odločno izkoristiti, in hitro dokazati Nemcem, da bodo z izpeljavo ravnopravnosti končani dolgotrajni državnopravni boji, kateri so izpolnili vso ustavno dobo do sedaj, boji, katerih je bila le nemška brezobzirnost kriva, boji, kateri so zavirali razvitek države na vse strani. Treba jim je dokazati, da je hudobno, od bijati spravo s tem, da se na državnopravne brezvspešne boje sklicujejo, ko so take boje skozi 16 let prouzročevali sami. Treba jim je dokazati, da bode izvršitev ravnopravnosti prav velik uspeh imela: zadovoljnost slovan-

skih narodov brez oškodovanja nemškega elementa.

Kdor se spoznanju te resnice ustavlja, njemu mora biti vse kaj drugega pri srci nego velikost Avstrije, nij ga tedaj treba prijemati z rokavicami, kadar se posvetuje splošna korist, kajti v tem slučaju bode on, brezobziren kakor je, brez rokavic prijel Slovanstvo za vrat, ter je postavil na zrak, ne brigaječ se za njegove želje. Žalibog, da je za to še dosti močan.

Adresni načrt

izdelan po grafu Hohenwartu in sprejet od večine adresnega odbora iz zbornice poslancev se glasi:

Vaše c. kr. apost. veličanstvo!

Najmilostivejši gospodar!

Zvesto pokorna zbornica poslancev državnega zbora, pozvana od Vašega veličanstva, da izvršuje svoje ustavno delovanje, priznava za svojo prvo, radostno čuteno dolžnost, da Vašemu veličanstvu svoja čutja nepremične zvestosti in udanosti najspoštljivejše izjavlja. K temu jo sili tembolj, ker more s tem izraziti močan odmev, katerega so našle v vseh srcih usvišajoče besede, s katerimi je Vaše veličanstvo zdanko sesijo otvorilo.

V tem duhu, kakor se je Vaše veličanstvo radostno spominjalo, da so se zdaj poslanci vseh k temu pozvanih kronovin in dežel brez razločka plemena in jezika in ne opustivši svoje pravno preverjenje sešli k skupnemu ustavnemu delovanju, pozdravlja tudi zvesto podložna zbornica v tem poročstvu gotove nadeje, ka se bode z božjo pripomočjo posrečilo doseči občno spravo in sporazumljenje in tako zvezo že stoletja pod slavnim žezlom Vašega veličanstva in Vaših presvitlih pradedov bratski združenih narodov na ustavnej podlogi še za daljnja stoletja okrepiti, da bode Avstrija, zvesta v svojem zgodovinskem pozvanju, rešila óni nalog, katerega je Vaše veličanstvo tako uzvišeno označiti izvolilo.

Listek.

Dober lek.

Spomin iz nedavnega še časa.

Spisal Dem. Gradimir.

Smešno-žalostna je dogodba, katero hočem zapisati.

Dolgočasno sva pohajala moj prijatelj in jaz po malem kolovoznem potu. Molčala sva, ker pol ure poprej sem ga bil razžalil tako zelo, da me je hotel popustiti in vpisati v številce svojih sovražnikov, ali da bolj primerno govorim, svojih nasprotnikov. Razodel mi je navadno skrivnost mladih ljudi, da je zaljubljen in sicer zaljubljen v pošteno kmetsko dekle, hčer premožnega kmeta na konci vasi; nu, in jaz, jaz se nijsem mogel vzdržati smeha, temveč prav glasno sem se posmijal, ko mi je pripovedoval takó-le nekako:

„Nikdar nijsem mislil, da cvetó tukaj na

deželi tako lepa dekleta, da imajo tako lepa lica“. (Mimogrede naj povem, da je bil ta moj prijatelj v letih, v katerih človek rad norí.) Tu je začel popisavati svojo izvoljeno, Slamičevo Rezko, in jo primerjati Heleni, Aspaziji, in — ne vé m več komu!

„To ti povem“, dejal je, „da naredim iz nje najboljšo Slovenko, ako me usliši in se uda meni. Prijatelj, povej mi, ali ne bodem srečen? Slovensko pésmico bom iz nje naredil in oba bodeva pela pesni, lepe pesni in vence sonetne o gorečej ljubezni, kipeč —“

Tukaj mu jaz prestrižem govor sè svojim grohotom, ker ta moj prijatelj Bojan (oprostate, da vam resnico povem) zdel se mi je v teh trenutkih velik — tepec! Čudil sem se, kako more on kaj takega govoriti. Verižil je sicer tudi prej pesni, ali bil je sploh vendar pameten, soliden človek in — dobra duša. Kolikor vem, nij bil poprej nikdar zaljubljen, kar pri mlademu človeku tudi nekaj velja. Tako

je bilo mogoče, da sva postala dobra prijatelja. Jaz sem ga celo na svoj dom povabil v tiho vas, kjer se godi ta pripoved. Čudili se boste morda, kako neki je bilo mogoče, da je pesni skladal, da-si nij bil zaljubljen. Jaz tega ne vem; pa kot vesten pripovedovalec vam ne smem zamolčati, kar boste morda sami slutili, da te njegove „pesni“ tudi nijso bile dosti prida! Menda mi ne boste mogli reči, da sem nenatančen, če zraven tega še dodam, da je bil on tako „nadepolen“, kakršni pri nas Slovencih nijso prav redki!

„Ne bodi nespameten!“ dejal sem mu, ko sem se nehal smijati. „Županov Miha bi te grdo pogledal, ako bi zvedel, da za njegovo laziš.“

Tedaj pa se je začel jeziti, da sem prozajčen človek in se smejem njegovej iskrenej ljubezni, ki je vendar tako vzvišena in sveta reč!

In pustil sem ga pri miru, posmijal se in

Ojačeni po tej veselej nadeji, lotili se bomo važnih nalog, ki nas čakajo.

Na zakonove načrte, katere bode vlada Vašega veličanstva o brambovstvu carevine predložila, bomo vso svojo pozornost obrnili in se trudili rešiti težavno nalogo, da se, varovaje kolikor mogoče davkoplačevalce, domovinske obrambi ohrani čna sila in izobrazba, ki carevini zagotavlja možnost, vstopiti z vso težo svoje veljave, kjerkoli bi bili njeni interesi v opasnosti.

Oboljšanje stanja onih, ki so postali invalidni pri obrambi domovine in njenih interesov; skrb za rodbine, ki so vsled tega začasno ali pa za zmirom izgubile svojega reznika, je dolž ost pravice in hvaležnosti, katero bomo veselo izvršili kakor bodo dopuščala denarna sredstva.

A velika bremena, ki državnemu zakladu zbog potrebne skrbi za brambovstvo na vseh njegovih merih vzraščajo, pritiskajo močno na vse strani plačujoče prebivalstvo tembolj, ker se tudi vsi drugi državni troški neprenehoma večšajo. Ona se bodo z naznanjenim uvečenjem uže v brambenem zakonu omenjene vojaške takse nekoliko olajšala ali prenašati jih bode moč vzlic temu le tedaj, ako se tako nujno in neizogibno potrebne uredbe državnega gospodarstva uže enkrat resno loti in jo strogo dosledno izvele.

Oi Vašega veličanstva omenjeno namero, da bi se s cenejšo upravo moglo prištediti, moremo le veselo pozdraviti. Primerna decentralizacija uprave in ob jednem pozvanje krepkih avtonomnih organov k njenim nalogom ne bode samo državnemu zakladu bistveno koristilo, nego dalo tudi možnost, da se ustvari taka urava, katera, poznajoča potrebe in želje prebivalstva iz svojega vida, bode mogla jim gotoveje, hitreje, in popolneje ustrezati, nego zdaj, in katera bode vsled tega v višji meri uživala zaupanje prebivalstva.

Ako se bode nadalje z davkovsko reformo, naslanjajočo se na prava načela in nikakor ne eksperimentujočo, omogočilo pravičnejše razdeljenje bremen in s tem ojačanje davkovske moči, potem bode tudi trajno konec neprestanemu uporabljevanju državnega kredita za tekoče potrebe, ki nas je v poslednjih šestih letih tako neizmerno občutno preobložilo.

Ker ga bode vodilo to preverjenje, bode državni zbor skrajno skrbno posvetoval vse dotične predloge in državne proračune vestno pretresaval.

V najožji zvezi s tem in ne menj važne so naloge, ki čakajo rešitve na gospodarstvenem polju.

Gospodarstvena in obrtna produkcija je zbog velikanskega preobrata vseh prometnih razmer, kateri sledi iz vednega napredovanja običnih sredstev, v resnih nevarnostih, ki se pa še pomnožujejo vsled varstvenih naredeb, ki so se pred kratkim zoper jednake opasnosti pripravile v drugih državah. Z veliko radostjo bomo tedaj pozdravili, ako se zopet oživ-

ljeno upanje v ugodno urejenje prometnih in trgovinskih razmer z nemško državo obistini, in s tem odstrani skrb, da bi se z nova naša produkcija oškodovala.

Oboljubljena nam je cela vrsta predlog, ki svedočijo prizadevanje Vašega veličanstva vlade, da bode zopet tako nujno potrební ozir jeman na poljedelstvo in mali obrt, katera sta se v poslednji dobi tako malo v poštev jemala, in torej mislimo, ka se smemo po vsej pravici nadejati, da se bode ta zahvalno priznana skrb prej ko mogoče popolno izražala v temeljitejšem in sistematiškem delovanju.

Ne manjšo skrbnost kakor interesi domačega izdelka zahtevajo z njim v mnogih odnosih tesno zvezani interesi trgovinski in prometni. V tem obziru nam naznanjenim predlogom, mej katerimi zavzimajo odlično mesto one, ki se tičejo sprejema novih pokrajin v colno zvezo, razvoja naših železnic, bomo posvetili čno vso pozornost, katero zahteva velika važnost stvari. A tudi na tem polju treba obsežnih naredeb, in zaupno pričakujemo, da se bode še na dalje trudila vlada Vašega veličanstva trgovini osigurati za vse razmere potrebna prometna pota, da pak bode tudi nadalje z odločno in dosledno, na produkcijske razmere notranjih deželá ozirajočo se trgovinsko in železniško politiko, in naposled s kolikor mogoče hitrim ustanovitvenjem valute odstranila obžalovanja vredno negotovost in vedno nestalnost poslednjega časa, katera ne ovirata samo bogatejšega razcveta trgovine, ampak pod katerima tudi produkcija jako občutno trpi.

Najtoplejšo zahvalo dolžni smo Vašemu veličanstvu za najmilostivejše zagotovljenje, da se bode vlada neprestano trudila jednako skrbno negovati ne samo gmotnih nego tudi duševne interese vseh narodov te državne polovice.

Vestno izpolnjevanje določeb državnih osnovnih zakonov o ravnopravnosti vseh narodov bode najgotovnejše sredstvo, da se ustavi zagotovi jednako veselo priznanje vseh narodov, in mi smo vselej in radostno pripravljeni sodelavati v to svrhu, da se zacelijo rane, katere je usekala najbližja nam prošlost.

Reformi na polju civilnega postopnika in materialnega kazenskega prava je zagotovljeno naše marljivo sodelovanje.

Oboljšanje stanja nižjega duhovenstva odgovarja nujnej potrebi in bode vsaj prvi korak do tega, da se od prebivalstva, osobito onega ubožnejših deželá, odvrne preteče osirotenje njegovih cerkvá.

Z velikim zadovoljstvom nas navdaja trajnost dobrih razmer Vašega veličanstva z vsemi družimi vlastmi. Naj bi bilo mirno dovršenje v berlinskem dogovoru določenega vmarširanja v sandžak Novopazarski novo poroštvo gotovemu in trajnemu miru in tako pokazala se možnost, da se z neprestanim gojenjem naših gospodarstvenih zvez z iztokom doseže nekoliko oškodnine za velike žrtve, katere so nam

naložili dogodjaji v čnem delu Evrope. Primerno in smotra si svesto urejenje uprave v Bosni in Hercegovini bode gotovo bistveno na to uplivalo in se bomo z dotičnimi predlogami bavili z največjo skrbnostjo.

Akopram je krog naših nalog tolik, ipak upamo s poštovanjem in modrim uporabljenjem časa rešiti jih tako, da bode mogoče zagotoviti redno razvratitev sesij ustavnim zastopništvom, katera je bila v poslednjih letih mnogotero motljena ali na dosežena le z nezadostnim odmerjenjem časa deželnim zborom.

Silne važnosti pak je za blagost posamičnih deželá in njih skupne zveze to, da morejo deželni zbori, v prvi vrsti pozvani za obrambo in zastopanje pravic in interesov kraljevin in deželá, dospeti v vsacem oziru do neoviranega razvoja svojega delovanja.

Avstrije visoki, zgodovinski poklic je baš izrečen v cesarskih besedah, da je ona zavetje pravicam svojih deželá in narodov v njihovej nerazrušnej enotnej zvezi. Pri izpolnjevanju tega poklica bodo vsi narodie navdušeno sodelavali in s zvesto ljubeznijo in nepremično udanostjo gledajo na Vašega veličanstva posvečeno osebo kot tega poklica najvišjega váruha kot váruha pravici in pravej svobodi.

Bog ohrani, Bog obvari in blagoslovi Vaše veličanstvo.

V sobotnem listu smo poročali po dunajskih novinah od četrta, da se bode po sklepu adresnega odbora adresni načrt še le potem prijavil, kadar bode predložen zbornici poslanec. Baš dné 23. t. m. pa je grof Clam-Martinic v adresnem odboru stavil predlog, ki je bil potrjen, da naj se odborov načrt takoj priobči, ker je odbor s svojimi obravnavami pri kraji in torej nij uzroka, zakaj bi se načrt še skrival. V petek je bil odborov načrt t. j. načrt odborove večine in ob jednem proti-načrt manjšine uže natisnen v dunajskih listih, ki so pa se vé da prišli nam v roko stoprav ob času, ko je bil uže gotov list za soboto.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. oktobra.

Državni zbor je imel minoli petek svojo 7. sejo. Na vrsti so bile še zmirom skoraj zgolj formalnosti in priprave za bodoče delovanje. Državnemu zboru se je predložilo 5 vladnih predlog. Izmed poslancev je Lienbacher stavil štiri predloge, vse dotikajoče se kazenskega prava. Predlogi pa, ki so se v prejšnji seji stavili, so se prvokrat prečitati. Promber je utemeljeval svoj predlog o osnovanji službene pragmatike, dr. Fanderlik svoj predlog o odpravljenju časopisnega koleka, in upanje je, da bode zbornica sprejela njegov predlog, kar bode našemu časopisu in čitajočemu občinstvu od zdatne koristi. Oba ta predloga se bosta oddala posebnim odse-

dolgočasno sva stopala po kolovoznem potu in molčala ...

Odkar sem ga razjezil, hodil je rad sam po domačih lokah in gozdih! Pa čemu vam to pripovedujem, saj jih poznate, kaki so ti ljudje v svoji nesreči!

Štirinajst dni nisem več besedice črnil o njegovej ljubezni in ves ta čas mi tudi on nij govoril o njej, niti o svojih pesnih in bodočih poetičnih izdelkih, s katerimi je imel navado mučiti me. Vsak dan popoldne sva redno zahajala v Martinjakovo krčmo in mlada Martinjakovka je z bistrim očesom zapazila, da mojemu prijatelju nekaj manjka ...

Ne dolgo po tem grem jaz doli po travnikih na sprehod. Oj, ti travniki, kako so lepi! Prijetna vonjava sušečega se sená mi je udarjala na nos. Ljudje so je spravljali v kope, ker nebo se je bilo pooblačilo. Ležem v seno in čez nekaj časa slišim, ravno ko odganjam z roko sitnega komarja in premišlju-

jem njegovo življenje, slišim, pravim, precéj glasén smeh, ki je prihajal iz bližnjega grmovja.

„Čakaj nu, še enkrat preberi tisto stvar“, reče precej debel možki glas, ki je prihajal županovemu Mihajlu iz grla, kakor sem precej izpoznal.

„Preneumna je!“ odvrne drug bolj zveneč glas, last Slamičeve Rezke.

„Pač, prosim te, preberi še enkrat!“

„Nu, naj bo!“

In takoj začne Rezka čitati neko pesen, katera je bila kolikor sem mogel iz verzov razsoditi, sonét. Govorila je o njenih očeh, modrih očeh, rudečih licih, prav kakor mak rudečih, in o materi Slavi. V tretji kitici menda pride še Amor zraven.

„Kaj pravi: Amor?“ povpraša Miha. „Kaj je to Amor?“

„Bog vé!“ odvrne Rezka.

„Aha, zdaj vem, morda hoče reči bramor; torej bramor mu je prišel v srce in mu je

gloje! Ha, ha, čuden svetnik ta človek!“ In smejal se je, da je krepko odmeval glas od bližnjega rebra. „Misli sem prej, da je pameten, ker je iz mesta; potem sem menil, da je hudoben in mi napotje dela, sedaj pa vidim, da je neumen. Zato pa ga hočemo na smešen način ozdraviti; veš kaj, v korito pri studenci ga bomo vrgli!“

Potem še nekaj pošepeta in otide na drug travnik, kjer so ga še čakale grablje.

Tudi jaz se tiho spravim proti domu, da bi poiskal svojega prijatelja in ga rešil nepričakovane kopelji. Pa sam Bog vé, kam ga je bil bes skrbi? Zastonj je bilo vse iskanje.

Ves večer sem letal okolo in deževati je uže začelo. Naposled ves upehan pribežim ravno pred viharjem v Martinjakovo krčmo. Nijsem dolgo čakal, in glej, prikaže se tudi moj prijatelj, moker do kože, kar cedilo se je od njega.

kom. Poslanec Steudel je predlagal, da bi imel k sejam brambenega odseka vsak poslanec sloboden pristop, a zbornica je zavrgla njegov predlog, celo precej ustavovercev je glasovalo proti njemu. Naposled se je stavilo še več interpelacij in odgovarjalo se na interpelacije stavljene v prejšnjih sejah. Jutri, torek je osma seja državnega zbora; na dnevnem redu bodo zopet zgolj volitve posamnih odsekov za razne predloge.

V **gospodske** zbornici se je pričela denes adrešna debata. Govorilo se je preje o nekakem kompromisu, da bi manjšina nazaj vzela svojo adreso. Manjšina je baje s tem zadovoljna, samo da se v adresi večine nekateri stavki prenašajo.

Vnanje države.

Vzadnjič smo poročali, da so Arnavti napadli 24. t. m. **črnogorsko** mejno stražo. Boj je trajal do polnoči, izid še zdaj ni znan. a javlja se, da je črnogorska vlada odposlala iz zadnje vojne znanega Marka Miljanova z dvema bataljonoma, da naredi mir. Črnogorci v svojej dobrodušnosti so preveč verovali turški vladi v Stambul, za to se jim zdaj drugače vrača. Najbolj jasno dokazuje, da Turčija ni mislila Črnogorcem nikdar z lepa odstopiti Plave in Gusinja, to, da je turška ponudila zdaj Črnogorcem drugo ozemlje, za to naj bi pa Črnogorci pustili Turkom okraja Plavo in Gusinje.

Grško-turška mejna komisija je imela minolega petka v Carigradu zopet sejo. Poročati je o izidu te seje toliko, kakor doslej vedno iz vseh tacihi sej, namreč — nič. Grški odposlanci so dali turškim, turški grškim nekake spomenice, kako da si Grki in Turki želé mejo ustvariti, pa so se razšli.

Iz Pariza se poroča, da je **ruski** carjevič naslednik se soprogo prišel dne 24. t. m. v Cannes, kjer biva že nekaj časa soproga ruskega cara.

V **Manchestru** je markiz Hartington ostro grajal v govoru pri nekem shodu dne 25. t. m. politiko zdanje angleške vlade. Dejal je, da je politika Salisburyjeva nemoralna, liberalna vlada da ne bode politike zdanjih konservativcev popolnem preobrnila, ali ona bode z zvezami neodvisnost in mir Evropi zagotoviti skušala. O Avstriji, ki je zasedla bivše turško ozemlje na Balkanu, je dejal Hartington, da bodo posledice tega zasedanja pretile njenemu obstanku, kar bode Bismark gotovo rad videl.

Na **Irskem** nahaja angleška „svobodnostna“ brezobzirnost odpor, na kakršnega Angleži še niso mislili; fenijanci (pristaši óne stranke na Irskem, ki nehte ničesa slišati o združenji Irske z Angleško) se pogumneje dvigajo in so baje popolnem organizovani. Na Irsko se uvaža na tisoče pušk in prodaje kar po slepej ceni. Feniški agitatorji ne dopuščajo najemnikom plačevati najemščine in jim preté se smrtjo, ako bodo plačevali svojim

gospodarjem najemščino. Dvema najemnikoma, ki sta najemščino odrajtala, so zažgali žitne shrambe. To je pa še le početek dogodajev, ki bodo nad Anglijo z elementarno silo doma prihrumeli.

Kakor smo že v svojem času izrekli mnenje, da Angleži z vzetjem **Kabula**, glavnega mesta afganistanskega, niso tudi še premagali naroda afganistanskega, to naše mnenje se čedalje bolj potrjuje. Novejša poročila z afganistanskega bojišča namreč pravijo, da rod Ghilzajev čaka Angleže, ki so se napotili proti Šutargardanskej soteski; isto tako se domači afganistanski rodovi zbirajo mej Kurdom, Kabulom, Džagdalakom. V kakšnih nepovoljnih razmerah so Angleži v Afganistanu, kaže posebno ta-le telegram: Guverner Kelat-i-Gilzajsk, ki je bil zmirom Angležem prijazen, je naenkrat odpravil se z svojo družino iz Kandahara, in ne vé se kam.

Posamne frakcije v **pruskem** deželnem zboru so tako le sestavljene: 106 je konservativcev, 99 nacionalno-liberalcev, 96 v centru, 52 svobodnih konservativcev, 34 naprednjakov, 18 Poljakov, 22 poslancev ne spada k nobenedni frakciji in 6 stolov je še nezasedenih

Dopisi.

Iz Banjaluke 21. oktobra. [Izv. dopis.] Dne 12. t. m. smo imeli tu veliko slovesnost, vršilo se je namreč posvečevanje nove srbske cerkve po vladiki (biskupu) iz Sarajeva. Uže v soboto je ljudstvo trumoma prihajalo iz vseh krajev, tako da niso imeli kje prenočiti in so si morali ležišče pod milim nebom napraviti, kar pa tukaj ni nič nenavadnega. Da bi slovesnost bolj povikšali in živjeji vtis na navzočno množico napravili, je naš poveljnik fml. Stubenrauch določil, da se je tudi 1 batalijon vojakov v paradi udeležil slavnosti. Točno ob 11. uri dopoldne je naznanjalo streljanje pušk, kateremu je grmenje treh topov prav krepko odgovarjalo, začetek slovesnosti. V cerkvi so bile navzočne vse vojaške višje osebe, in kar je moje strmenje prouzročilo, pridružilo se je tudi nekaj turčinov, katerim je pa gotovo pogosto zvonjenje preglavico delalo. Mej obredom se je iz kora precej dobro in krepko petje v srbsčini razlegalo; karakteristično je, da je vedno biskup sam naznanjal, katere pesni naj se pojó. Po končanem opravilu se je še le začelo pravo gibanje in kretanje. Bošnjaki in Bošnjakinje od veselja pijani, niso znali, kako bi boljje svojo radost razodevali. Eni so plesali narodno kolo, drugi na pišalke piskali, tretji na gajde (dudelsak) škripali in druge burke uganjali. Slutiti je bilo, da se ogromna množica ne bo hitro raz-

kropila in res še drugi dan opoldne sem videl mnogo romarjev skup čepé se razgovarjati. Da se je ženski snol po svojej fantastičnej obleki odlikoval, je čisto naravno. Izmej mnogovrstne oprave spomnim samo neke fesu podobne kape, ki so bile popolnoma iz srebrnega denarija in drugih bliščečih tvarin sestavljene in Bošnjakinjam prav dobro pristujejo. Opazujoč vse to, mora vsak nepristransko misleč človek pritr-diti, da se tako iz srca in naravno more le ljudstvo veseliti, ki je zdihovalo mnoga leta v teških sponah in ga je zdaj hipoma rešila roka in oprostila hudega jarma.

Živenje je tu zdaj precej živahno, kmetič pridno svoje jesenske pridelke spravlja, trgovec se trudi svoje zaloge s potrebnimi rečmi za zimo bogato preskrbeti in celo mej vojaki je opaziti nekaka nenavadna razburjenost, kajti pripravljamo se za dolgi pot proti Novemu pazaru. Od domačega našega polka se bodedo kmalu poslovili. Tudi moj polk zapusti prihodnji mesec Banjaluko, pa nas čaka manj prijetna osoda, kakor srečne Kuhnovece. Premišljeni bodedo v Čajnico, Fočo in Gorazdo; v prvo mesto pride stab in tudi jaz, v zadnji mesti pa bataljon. Naš pot poide čez Jajce, Travnik, Sarajevo in potrebovali bomo do tja 22 dni; zdaj mislim, da se bode moje strastno veselje do potovanja vsaj nekoliko uleglo. Nekako težko zapuščam Banjaluko, ker je uže tu človek skoraj popolnoma ločen od sveta, kaj neki bo še le v daljnji Čajnici; nasproti pa če moram ravno tu v Bosni ostati čez zimo, rad spremenim svojo stacijo. Pot čez Jajce, kjer se nahaja sloveči vodopad, in dalje čez Travnik do Sarajeva si predstavljam prav romantičen. Bog daj, da bi bilo le lepo vreme.

Iz Bistre poleg Vrhnike, 22. okt. [Izv. dop.] Nij ga človeka na Vrhniki, v Bistri in v Borovnici, da bi pomnil takó sijajen pogreb, kakršnega so gledali omenjeni kraji minolo nedeljo, ko smo pokopali Ano Vrbič-evo, rojeno Rusovo. Kakov pogreb je bil to! Dne 19. t. m. ob treh popoldne mrgolelo je vse polno ljudstva v Bistri pri Vrbičevej hiši, kjer so vzdignili truplo rajnce, ter je položili na voz; ko so vrli pevci končali žalostinko, jel se je pomikati Dobrletov voz, in pred njim njegovi služabniki noseči križ in sveče vse v najlepšem redu. Za mrtvaškim vozom pa je sledilo nad trideset kočij s pogrebci različnih stanov. Udeležila so se tega pogreba gospoda, z Vrhnike, iz Bistre, Borovnice, Ljubliane, Logatca in iz družih krajev, ter s tem pokazali svoja sočutja narodnjaku, soprogu pokojne Ane, g. Josipu Vrbiču. Lepo je bilo videti vozove, ki so se počasi bližali prijaznej Borovnici, kjer so pokojno položili v hladni grob; ob cestah pa je bilo polno radovednih ljudi, posebno otrok, ki še nikdar niso videli takega pogreba, ki si ga bodo gotovo mnogo časa ohranili v živem spominu. Na pokopališču je bila slovesna tišina, ko so vrli pevci zapeli nagrobnico: „Blagor mu, ki se spočije“. Bralo se je marsikomu na obrazu, da mu je minljivost sveta, minljivost bogatstva in kratka zemeljska sreča stopila pred oči. Komu tak prizor ne pretrese srca? Izvrstno in ginaljivo so res peli nagrobnico borovniški pevci, s pomočjo dveh gospodov iz Ljubliane in priljubljenega tenorista g. Lenarčiča z Vrhnike. Naša fara dolgo ne bode pozabila te lepe svečanosti.

Domače stvari.

— (O Dramatičnega društva) občnem zboru denes uže ne moremo poročati

„Kod pa te nosi?“ povprašam ga ne prav prijazno.

„Tiho!“ zakomanduje resno, česar nijsem od njega pričakoval.

Začel sem slutiti, da je nevarnost, o kateri sem hotel z njim govoriti, uže raznesla se nad njegovo glavo.

Začela sva piti in pila sva — moško. Moja slutnja se je bila uresničila; kajti prijatelj je klel včasi prav robato; ušla mu je marsikaka beseda o surovosti našega naroda; naposled pa mi razodene vso stvar in obljubi nikdar več zaljubiti se in nikdar nobene pesni več ne zapeti, ker mu je dosedanji trud tako slab sad obrodil.

Pri sosednjej mizi poselo je bilo nekoliko vaščanov po stoleh in začeli so mej soboj pogovore. Midva omolkneva in poslušava.

„Veste kaj; sam Slamič mi je pravil, da Rezke nikdar ne bo dal županovemu; premalo imenja je in preveč dolga!“

„Tudi jaz sem slišal takisto! Ne dá mu je in ne dá, in če se dekle samo in M'ha fentata od žalosti!“

Ko prijatelj to sliši, zakrohoče se tako, da ga vsi kmetje pogledajo. Meneč pa, da imava svoje pogovore, modrujejo naprej. Prijatelju pa se je razvedrilo lice in veselo sva pila dalje do polnoči.

Tedaj pa se vzdignevala in greva skozi vas. Pred Slamičevo hišo pa on zavrišče, kakor najkrepkejši kmetijski fant, in s tem je izvriskal iz sebe vso svojo nespametno ljubezen.

Pesnij sedaj več ne dela, postal je prav pameten mož; in če se kaj zaljubi, ne pošilja svoje dragej več sonetov, nego stvar bolj premeteno onegavi. Še sedaj reče komu, kateri kako neumno na dan prinese: „Tebe bi treba bilo v korito deti, da si svojo nespamet izpereš; povem ti, da je to — dober lek za jednake bolezni!“

obširneje, ker nij prostora. Omenjamo samo, da udeležitev nij bila preobilna — vzlic vsemu prigovarjanju. V društveni odbor so bili jednoglasno izvoljeni per acclamationem ti gospodje: Josip Jurčič za prvosednika in dr. Josip Staré za blagajnika, za odbornike pa: Peter Grasselli, Ivan Hribar, Anton Jelovčnik, prof. Fran Levec, Ivan Murnik, prof. Makso Pietersnik, Fran Potočnik, Vojteh Valenta, prof. Matej Vodusek in dr. Valentin Zarnik.

— (Sokoiski večer) v nedeljo večer je čitalnično gostilno napolnil do zadnjega prostora. Akopram je bila vsled tega vročina nekonko nadležna, se je očitno vendar jako dobro zabavalo mnogotiselno društvo. Naši vrli pevci so svoj nalog reševali z vsestransko pohvalo, kakor po navadi, najbolj je pa ljudi po konci spravil g. P. Kajzelj s svojimi kupleti, katere zna provajati, da mu ga nij z lepo para; občinstvu jih nij bilo nikoli dosti in menda bi jih bilo poslušalo do polnoči. Vsakako so za večino ljudi kupleti kratkočasnejša zabava nego — loterija, bolj kratkočasno nego le-ta je celó še marsikaj družega. Sicer pa so bili tudi s to točko programa zadovoljni — tisti, ki so kaj dobili. Godba se je obnesla dosti dobro in za to prejela obilo priznanja. Postrežba je bila tudi dobra, kolikor je to sploh mogoče ob tolikej gnetji.

— (Goveja kuga.) Upali smo, da je ta pošast uže ukročena vsaj toliko, da se ne širi dalje, pa žal! menda še nij ustavljena. Iz Metlike se nam piše: Goveja kuga utepla se je po blagu kupljenem 12. septembra v Karlovcu od nekega gospodarja iz Sišljavic ob enem v Dragunjo vas in na Radovico, od tod pa zatrosila se po živinskem mazaču v Metliko, kjer je uže 7 glav palo in toliko se jih potolklo. Dozdaj okuženi kraji so razen zaprte Metlike: Radovica, Bereča vas, Dule, Skramlovec i Dragunja vas. Dr. Röll je uže odšel. Okrajni glavar in zdravnik imajo dovelj posla. Ob enem poročajo iz Istre, da je kuga prikazala se v Jelšanah volovskega okraja. Bog dal, da se skoro posreči zadušiti jo; za Istro, ki je toliko trpele vsled raznih nim, bila bi grozna nesreča, če bi še izgubila svojo govejo živino, ki je ima itak malo.

— („Vienac“,) zagrebšk lepoznanstven list je prinesel v svojem predzadnjem broju dobro izvršeno sliko ljubljanske mestne hiše, „magistrata“, ter spremlja to sliko s sledečim kratkim opisom: „Nova „večnica“ je bila zidana l. 1484. na današnjem glavnem trgu v gotičkem stilu. Tudi ta je bila porušena l. 1717., na njeno mesto pak so postavili novo v 18. veku, ki še dandenes stoji. Sredi trga vidi se vodnjak, katerega je naredil od kranjskega in genoveškega mramorja Mletčanin Francesco Robba.“ Na dalje opisuje „Vienac“ stolno ljubljansko cerkev, potem „biskupski dvor“ in druge hiše v njegovej okolici.

— (Magdalenarice) v Zagrebu so si sezidale precej lep samostan na Josipovci kraj Tuškance na dva nadstropja s cerkvico v sredi. Tudi so uže kupile graščino Vrbovac.

— („Henry Dumber“,) angleški roman, napisala ga Miss E. Braddon. Hrvatski prevod od Mihajla Mijatova. U Zagrebu 1879. Knjigotiskarski zavod C. Albrechta, 223 strani v 8mini. Cena 1 goldinar. Hrvatski prevod tega romana smo baš dobili v roke in ga prečitati površno. Pohrvačen je dobro, za to ga priporočamo vsem olikanim Slovincem.

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Razne vesti.

* (Ruski skladatelj) J. Čajkovskij je dovršil novo opero „Joanna d' Arc“ ter se bode igrala prvič v Marjinskem gledališču v Petrogradu.

* (Obsojen) na pet mesecev uječe je bil 22. dan t. m. v Pragi advokat dr. Richard Nevečeřel zaradi hudodelstva obrekovanja, ker je bil dva sodna pristava v pritožbi na višje deželno sodišče dolžni, da sta svojo uradno oblast zlorabila in na škodo doktorjevim ključem jemljala zapisnike.

* (Roparski napad na železnici.) Ala na Tirolskem je poslednja avstrijska postaja na Venetsko držače železnice, ki kmalu potem preskoči meje naše carevine. Za to postojnki v Ali prestopijo v druge vozove. Tako so óndan trije potniki presedli se v vagon, ki je šel na Vlasiko; bila sta dva Amerikanca, mož in žena, pa neki neapolitanski inženir. Z njimi skupaj v jednem kupeju sta bila še dva možka, na videz vlaška seljaka, ki sta uže pred njima zasela svoja prostora. Mej vožajo sta ta dva, jeden oborožen s pištolo, drugi z bodalom, naenkrat planila na one tri potne tovarise in denarje od njih zahtevala. Neapolitanec je bil precej pri volji jima dati svoje novce, Amerikanca sta se pa ustavljala in branila. Posebno hrabro se je držala gospa; sistemom Vlahu, ki je njo hotel ustraševati, sprožila se je mej bojem pištola, pa se nikomur ni nič zgodilo. Inženir je ves čas tresel se v kotu čepel, ne da bi pomagal. Naposled sta Amerikanca onemogla in Vlah jima pobrala denar in zlatino, potem pa skmuknila iz voza in zunaj na stopnici čakala. Ko je vlak začel bolj počasi voziti, sta se spustila na tla in stekla. V naglici sta v vozu pozabila denar pogumnega Neapolitana, tako da sta na škodo Amerikanca; gospa je tudi nekoliko ranjena na roki.

Listnica uredništva. Več (?) postenih rodoljubov v Celji. Koliko je vredno postenje rodoljubov (?), ki svojih imen ne povedó? Pa zakaj podarjate baš svoje postenje? Ali Vas je uže kdo dolžil, da ste kradi? G. J. Drobnic v Sadražici. Opravišstvo nam je reklo, da bi veljal natis Vašega „poslanega“ 9 gl. 40 kr.

Zahvala.

Društvo „Národna šola“ v Ljubljani poslalo je našej šoli za male krajerje obilo šolskega blaga v vrednosti do sedem goldinarjev. Podpisani izreka s tem v imenu obdarovanih revnih šolarjev srčno zahvalo. Naj bi pač to društvo, ki dela s tako blagim namenom uže celih 8 let, imelo obilo podpornikov iz vseh stanov, posebno mej učiteljstvom.

V Preserji dné 20. oktobra 1879.

Juraj Rézek,
učitelj.

Glasila v Ljubljani.

23. oktobra: Marija pl. Lušan, soproga rudniškega upravitelja, 44 let, na Marija Terezije cesti št. 10, vsled mrtvice na sreč.

24. oktobra: Matija Smolnikar, hlapec, 40 let, na sv. Petra cesti št. 50. — Gustav Slavik pl. Nordenbusch, inženier, 26 let, v Florijanskej ulici št. 37, za tuberkulozo.

V deželnej bolnici:

22. oktobra: Helena Tekavec, gostaška, 60 let. — Janez Osmek, gostač, 51 let, za tuberkulozo. — Janez Koželj, delavec, 39 let.

23. oktobra: Matija Sibernik, delavec, 70 let.

24. oktobra: Ivana Prebil, gostača hči, 6 mes. za drisko.

26. oktobra:

Pri Slovenski: Lengyel iz Ogerskega. — Luscardo iz Zadra. — Hofholzer iz Kočevja. — Deutsch iz Siska. — Maurer iz Dunaja.

Pri Avstrijski: Pollak iz Dunaja. — Harmens iz Gradca. — Altmann, Rán iz Dunaja. — Schutz iz Celja. — Blum, Elvenich iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Detelja iz Zagorja. — Volk iz Brastnika.

Pri bavarskem dvoru: Funtek iz Mengša. — Job iz Zadra.

Dunajska borza 27. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	"	85	"
Zlata renta	81	"	—	"
1860 drž. posojilo	128	"	50	"
Akcije národne banke	836	"	—	"
Kreditne akcije	267	"	50	"
London	116	"	85	"
Napol.	9	"	31 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	58	"
Državne marke	57	"	65	"

Za napravo živih mej

se dobivajo — dokler ne poide zaloga, — vsó jesen 1879 tri do štiriletna drevesca, katera so vzrastla iz semen, ter imajo krepke korenine, in sicer (dasi ne vemo, koliko jih bode) se mogó kupiti: akacije (Robinio pseudo acatia) in Kristusovo trnje (Gleditschia triacanthos). Kedor želi izvedeti ceno, naj omenjajoč, koliko in katerih vrst treba, vpraša v pismu pod naslovom: E. — G. — v št. Vidi poleg Ljubljane. — Pošta št. Vid. (484—3)

Popravek zastran ponudbe v zakon.

(501—2)

Tista uljudna osoba, ki je odgovorila na ponudbo v zakon, naznanjeno v „Slovenskem Narodu“, naj blagovoli sledeče šifre porabiti: 10, 8 ab M. C. poste restante Nabresina, kajti drugače se pismo ne dobi od pošte. Srečno!

Učiteljske službe.

U ovom školskom kotaru su izpražnjene sledeće učiteljske službe:

1. Učitelja II. vrste na jednorazrednici u Mateniji sa slovenskim učnim jezikom;
2. Učitelja III. vrste na jednorazrednici u Tatreh sa slovenskim učnim jezikom;
3. Učitelja III. vrste na jednorazrednici u Rukavcu sa hrvatskim učnim jezikom.

Sa ovimi službami su sakupljeni dohodeci utemeljeni zemaljskim zakonom za Istru od 3. novembra 1874 br. 30, odnosno od 10. decembra 1878.

Oni, koji traže za podeljenje jedne ili druge ovih službah prositi imadu redno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako još ne služe, ravnim putem najdalje do 20. novembra t. g. na ovo c. k. kotarsko školsko vjeće odpremiti. (492—3)

C. k. kotarsko školsko vjeće.

Voloska, dné 15. oktobra 1879.

Schiffer & Stedry v Ljubljani,

dovozna cesta poleg kolodvora južne železnice, prodajata

najboljši Trebovljišk

salónsk premog

za kurjavo v sobi in kuhinji,

ob jednom tudi

tovarnišk premog

za vsako potrebo po najnižjih cenah.

Naročbe se sprejemajo:

v magazinu za premog na dovozne cesti poleg kolodvora juž. železnice, pri J. E. Bučarjevih naslednikih pri frančiškanskem mostu in pri Karl S. Till-u pod Trančo št. 2. (503—3)

Velika zaloga
letosnjega mosta,
oziroma novega vina, posebno dobrega doljenca po
4 gold. do 4 gold. 50 kr. vedno pri
A. Cvenkji
v Sevnici.